

ÁRA 1500 KORONA

VASÁRNAP

**POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI
KÉPES HETILAP**

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI., Ó-utca 10. sz.
Telefonszámok: 42—49, 198—04.

**MEGJELENIK
MINDEN
VASÁRNAP**

Előfizetési árak: Egész évre 62.000 K
Félévre 31.000 K, Negyedévre 16.000 K
Egyes szám ára — — — — — 1.500 K

Budapest, 1924.

V. évfolyam, 45. szám.

Vasárnap, november 16.

Ötven év az oltár előtt.

Írta: Schandl Károly dr.

Magyarország hercegprímása, Csernoch János bíboros, a napokban ünnepli ötvenesztendős évfordulóját annak, hogy áldozópappá szentelték. Ötven esztendő mindenképen nagy idő egy ember életében. Ötven esztendő az áldozati oltár előtt már oly ritka adománya a Gondviselésnek, amely keveseknek adatott. Mikor pedig arról van szó, hogy egy ország első főpapja szolgálta egyházát félszázadon át az oltár előtt, ez az esemény kihat egész nemzetre s érdemes arra, hogy az ország népe valláskülönbség nélkül ünnepelje.

Az esztergomi hercegprímás közjogilag is fényes helyet tölt be az ország első méltóságai közt. Szent István király megkoronázása óta a hercegprímás Magyarország első zászlósura. Dicső ősei tündöklő betűkkel írták be nevüket a magyar történelembe. Csak Tomory «büszke vezérre» hivatkozunk, aki a mohácsi csatában hősi rohamra vezette bandériumát s az egész magyar hadsereg élén hősi halált halt a hazáért. Pázmány Péter a magyar kultúrát emelte nagyra s hatalmas szónok volt az ország szabadságának és függetlenségének. Az esztergomi érseki székre nehéz időkben mindig reménykedve nézett az aggódó nemzet, mely Béccsel, Konstantinápolyal és Moszkvával szemben onnan várt segítséget. Fénye és tekintélye nagy volt századokon át, mert hitet, hazaszeretetet és igazságot árasztott szerte maga körül.

A hercegprímási méltóság tehát Magyarországon mindig több volt, mint más országban az első főpapi méltóság. Ősi közjogi méltóság a primási szék, mely a patinás magyar nemzeti demokráciának ragyogó tanuja volt mindenkor. A legszegényebb magyar családok előtt sem volt elzárva a primási méltóság. Az egyszerű pór gyermeke, ha egyébként tehetség és hivatás volt benne,

följuthatott az ország első zászlósúri méltóságába. Ezt a fölemelő lehetőséget, mely a magyar történelemben kezdettől fogva népies alkotó elemet vitt be, a hercegprímási széknek köszönhetjük.

Nem csupán Simor Jánosnak és Vaszary Kolosnak voltak a szülei egyszerű polgárok, de Csernoch János bíboros hercegprímás is polgári család gyermeke. Az ötven esztendő örömei és fájdalmai összeforrasztották a nemzetet. A nemzet megerősödésének a korát ép úgy

együtt élte végig a nemzettel, mint a háború vérzivatarját, a becstelen forradalmak káiváriás szenvedéseit és az ország földarabolásának katasztrófáját. Együttérez ma is vele az egész nemzet, túl a trianoni vonalakon, a Kárpátok és a Hargitta és a déli végeken.

Csernoch János hercegprímás hazájához és egyházához hűséges áldozópap, akinek igazságszeretete közmondásossá vált. Jól emlékszünk rá, mikor a világfölfordulás előtt — még akkor a szelét

se éreztük a háborúnak — összefogásra hívta föl az összes keresztény felekezeteiket a társadalmi fölforgatás és a nemzetmérgező izgatás ellen, melyet a szabadkőműves páholyok irányítottak. Bár csak megértette volna az ország apostoli szózatát!

Ma ép úgy, mint ötven év előtt, az oltár előtt tiszta lélekkel mutatja be áldozatát Isten szolgája, hogy egyházát és magyar hazáját segítse meg a nemzetek Atyja. S mi valamennyien gyermeki tisztelettel és szeretettel vesszük körül, glóriás hálaadásában őszintén vesz részt minden magyar ember. A földművelő magyarság üdvözlétét tolmácsoljuk azzal a hő kívánsággal, hogy még megérhesse Szent István koronájának ragyogását a hármaskör és a négy folyó fölött!

Budapest, november 15.

Amerikában is megbuktak. Amerikában lezajlott az elnökválasztás. A szokásos két párt — a köztársasági- és demokratapárt — mellett ezúttal a szocialisták is harcba mentek. Az egész Unió megmozdult s hetekig folyt az emésztő korteskedés. Mindenki tudta, hogy ha a demokraták győznek, akkor balfelé tolódik el Amerika, viszont a köztársasági párt győzelmé a rend és nyugalom megerősítését jelenti. A küzdelem mindaddig e két nagy párt közt folyt le. Most azonban a szocialisták is beavatkoztak a küzdelembe és pedig teljes harci felkészüléssel. Ha győznek, a bolsevizmus felé fordult volna Amerika, ami Európa sorsára is kihatott volna. A választáson az eddigi elnök, Coolidge köztársasági pártja győzött nagy többséggel. A jobboldal győzelmét, a rend és társadalmi béke biztonságát jelenti ez a diadal. Ezzel szemben a szocialisták pártja oly csúfosan bukott meg, hogy alig kapott számbavehető szavazatszámot. Amerika tehát leszámolt a szocializmussal s benne a bolsevizmussal is. Ha hozzávesszük, hogy a múlt héten az angol választásokon is végleg elbukott a szocializmus a hatalmas többséggel győztes konzervatív párttal szemben, akkor nem lehet kétségünk benne, hogy a szocializmus reményei végleg elhervadtak. Bizonyára nálunk is alábbhagynak a reménnyel a fölforgatók, hogy még egyszer nyeregbe kerülnek országrontásra.

A néma szobortól is félnék. Aradról azt a hírt hozták az újságok, hogy a román kormány el akarja pusztítani a tizenhárom vértanú szobrát. Hát még halóporkaikban is félelmetesek az aradi tizenhármak «Traján ivadékaiknak»? A néma szobor szavát hallják rossz lelkiismeretük mellett a «hódítók» és még az emlékek is bántja a szigoranca vitézeit. Hősiesen el akarják pusztítani a néma szobrot. Kubinek István, Aradmegye egyetlen nemzetgyűlési képviselője azt indítványozta, hogy a magyar kormány tegyen lépéseket, hogy a kegyeletes emlékművet vegye át az oláh kormánytól és helyezze el azt szabad magyar területen addig is, míg újra visszakerülhet régi helyére. Bethlen István miniszterelnök és a kiszgazda-, földműves- és polgári párt készséggel tette magáévá Kubinek indítványát. Az aradi tizenhárom vértanú emléke így visszakerül hozzáink. Nem pusztítják el «hős» szomszédaink. De vajjon lelkiismeretük megnyugszik-e a néma szobor repatriálása után?!

Borszivattújuk, bortömlők, vödrös fűzőüstök, valamint egyéb borgazdasági gépek és szerek legjutányosabban kaphatók Nagy Ignácnál, Budapest, VII., Károly-körút 9.

MI HIR (A POLITIKÁBAN?)

A nemzetgyűlés ezen a héten búcsúztatta el nyílt ülésen az elhunyt nagyatádi Szabó Istvánt. A volt földművelésügyi miniszter halála minden oldalon olyan nagy részvételt talalozott, hogy a Ház elnöksége a gyász jeléül a napirenden lévő törvényjavaslat vitájának megszakítását javasolta s a nemzetgyűlés azon a napon, amikor Szcitovszky Béla elnök kegyeletes szavakkal elmentálta nagyatádi Szabó Istvánt, nem is folytatta a tanácskozást. Csak most látszott meg igazán, hogy mennyi igaz tisztelője volt az elhunyt kisgazdavezérnek, akinek emlékét maradandóan meg akarják örökíteni díszes síremléssel is.

A síremlékbizottság már meg is alakult

s elnöke Mayer János, a Kiszgazdapárt elnöke lett. Nagyatádi Szabó István legszemélyesebb hívei a napokban tanácskozást tartottak és ezen elhatározták, hogy továbbra is követni fogják azt a programot, amelyet nagyatádi Szabó István a miniszterelnökkel egyetértően állapított meg és

Bethlen István grófot ennek a programnak a végrehajtásában törhetetlenül támogatják.

A gazdaképviselőknek ez az állásfoglalása a politikai helyzet tisztázása szempontjából azért bir fontossággal, mert ilyenformán nyilvánvaló lett, hogy nem értek célt azok, akik nagyatádi Szabó István halálát akarták felhasználni politikai zavarkeltésre és a többségi párt megbontására. Nagyatádi Szabó István elárult mandátuma felett rövidesen megtörténik a döntés.

Az elmúlt vasárnapon jelölőgyűlés volt Nagyatádon,

ahol igen nagy lelkesedéssel foglalt állást a választóközönség Bárány Sándor főszolgabíró mellett, akinek megválasztása bizonyosra is vehető.

Politikai körökben leginkább a házszabályrevízió kérdésével foglalkoznak. A kiküldött harminchármas bizottság még folytatja Örfy Imre módosító indítványát a tanácskozást, remélhető azonban, hogy egy-két hét múlva a törvényjavaslat a nemzetgyűlés elé kerülhet s végre

megkezdődhetik a parlament eldurvult hangjának megfékezése és a törvényhozó munka zavartalan-ságának biztosítása.

Az agrártársadalomra fontos esemény, hogy az Országos Földbirtokrendező Biróság új ügyviteli szabályzata elkészült. Az új bírósági eljárás jelentékenyen hozzájárul ahhoz, hogy a földreform végrehajtása gyorsítsák és elsősorban előmozdítsa ezt az a körülmény, hogy a bírák számát nemcsak vidéken, de a központban is szaporították. Az O. F. B. ügyviteli szabályzata egyébként foglalkoztatja a Kiszgazdapártot is épen úgy, mint a rokkant-kérdés, amelyben Oberhammer Antal tett a legutóbbi pártértekezleten fontos előterjesztéseket.

+MEZŐGAZDASÁG+

Élet a föld alatt.

Irta: Kutassy Endre dr., egyetemi tanársegéd.

I.

A tudományok egyik legfontosabb ága a bakteriológia: szemmel nem látható, emberben, állatban, levegőben, vízben, földben egvaránt rendkívül nagy számmal előforduló szervezetekkel ismert meg bennünket. (A bakteriológia elnevezés a «baktros» görög szóból származik és annyit jelent, hogy pálcika, minthogy a legtöbb baktériumnak bot- vagy pálcaszerű alakja van.) Ezek a porszemek is ezerte kisebb szervezetek titokzatos szerepet játszanak a földi élet minden

megnyilvánulásában, olyannyira, hogy nélkülük élet egyáltalában el sem képzelhető. A baktérium szót a legtöbb ember borzalommal hallja és nem is szereti kiejteni, mert tudja, hogy az emberiséget megtizedelő borzalmas járványoknak, mint a kolerának, a pestisnek, a tífusznak, a vérhasnak ezek a parányi szervezetek az okozói, épen úgy, mint a gazda állatállományát elpusztító lépfeneknek, keleti marhavésznek, száj- és körömfájásnak, sertéspestisnek stb. Nem szabad azonban rossz véleménnyel lennünk a baktériumokról általában, mert a veszedelmes, károkozó baktériumok közül vannak olyanok is, amelyek az embernek pótolhatatlan szolgálatot tesznek a háztartásban, az iparban és a mezőgazdaságban s a kártokozó baktériumok aránylag csak jelentéktelen számát teszik az egész csoportnak, legnagyobb részük azonban az emberre nézve teljesen ártalmatlan vagy pedig igen hasznos szerepet játszik. Amint tehát fentebb is említettük, vannak olyan baktériumok is, melyek a mezőgazdaság szempontjából fontosak olyannyira, hogy ha pl. a talajban ezek a szervezetek hiányoznak, úgy a talaj termelőképességének biztosítása miatt föltétlenül szükséges, hogy ezeket a baktériumokat a talajba juttassuk. Mielőtt azonban részletebben szólnánk ezekről a fontos, ú. n. talajbaktériumokról, szükséges, hogy némi alapismeretet szerezzünk a baktériumokról általában.

A baktériumok az egész földnek legapróbb és legegyszerűbb élőlényei, testük egyetlenegy sejtből áll. Szabad szemmel ezek a szervezetek egyáltalán nem láthatók, csak rendkívüli nagyítás mellett és csak vizsgálatukra szolgáló különleges nagyító készülékeknek, a «mikroszkop»-nak a lencséje alatt vehető észre. Ez a kicsinységük volt az oka, hogy az emberiség évszázadokon át nem is tudott semmit létezésükről, míg a mikroszkópot fel nem találták, mert ezek a szervezetek oly rendkívül kicsinyek, hogy mérésükre külön mértékegységet, az úgynevezett «mikron»-t használják s 1 mikron = 0,001 mm.-nél, vagyis tehát ezerszer kisebb egy milliméternél. A 3–6 mikronvastagságú baktérium már ritkaságszámba megy, hosszúságára nézve pedig a leghosszabb baktérium 9 mikron (a gümőkór bacillusa pl. 4 mikron, a lépfenée 6 mikron hosszú). Így tehát egy csepp vízben, egy gramm súlyú földben százezerszámra lehetnek ezek a szervezetek anélkül, hogy szabad szemmel egyáltalán észrevennénk őket.

De Bary nevű híres növénytudós teljesen találó hasonlata szerint a baktériumok külső alakjának három főtipusát úgy képzelhetjük el leginkább, ha egy biliárdgolyót, egy palcikát és egy dugóhúzó-t teszünk magunk elé. A golyóalakú baktériumokat *kokkusoknak*, a pálcacalakúakat *bacillusoknak* s a dugóhúzószerűeket *spirillumoknak* nevezték. Tehát az általánosan ismert bacillusos is baktériumot jelent, de csak a pálcacalakú baktériumokat. Ezek közül a parányi lények közül egyesek önálló mozgásra is képesek és mozgásukat egy ostor vagy más néven csillongó fonállal végzik, melyet ide-oda mozgatnak és így testüket előre lökdösik. Természetesen testük a legegyszerűbb, szerveik egyáltalán nincsenek, az egész test egy kis hártából, azon belül egy folyadékából, a protoplazmából és az ebben elhelyezett apró kis szemcsékből áll. A táplálkozásukra szükséges anyagot (szén, nitrogén, hidrogén, oxigén) oldott állapotban az egész testük felületét bontó vékony hártán át veszik fel és szivárogtatják be. A kórokozó baktériumok azért olyan rendkívül veszedelmesek, mert bámulatosan sok viszontagságot kibírnak, szaporodásuk pedig hihetetlenül egyszerű

módon és gyorsan történik, viszont azonban ez a tulajdonság nagyon előnyös az emberre nézve a hasznos baktériumok tenyésztésekor.

A baktérium szaporodása egyszerűen annyiból áll, hogy a baktérium széttesik két darabra és ezzel megvan a két új egyén. Az ilyen szétosztási folyamat közé eső idő aránylag a legtöbb baktériumnál igen rövid s a kolerabacillusnál pl. a ketté osztott két egyén már húsz percen belül két újabb félre oszolhat. Így kiszámították megközelítőleg, hogy pl. 149 kolerabacillusból három óra alatt 96 000 bacillus lesz. A baktériumok gyors szaporodását nagy mértékben előmozdítja hihetetlen szívósságuk is. Legnagyobb ellensége a baktériumnak a kiszáradás; a legtöbb baktérium elpusztul, ha víztartalma testének 60 százalékánál kevesebb; a kolera- és influenza-bacillus a kiszáradást csak néhány napig bírja el, de már a diftéria és gümőkór bacillusa évekig is életképes marad kiszáradt állapotban. A napfényt általában a legtöbb baktérium nem tűri és hatására hamarosan elpusztul, a Röntgen-sugarak általában kevés hatással vannak a baktériumokra, legfeljebb a szaporodásukat gátolják meg egy időre, de el nem pusztítják őket, sokkal hatékonyabbnak azonban a Becquerel-féle rádiumsugarak. Hőmérséklet szempontjából a baktériumok szintén nagy ellentálló képességgel bírnak, jelentékeny részük még 20–30 fok hidegben sem pusztul el, így pl. a pestisbacillus jégbe fagyva három hónapnál is tovább megél. A száraz meleget a baktériumok kitűnően bírják, 50–70 fok melegben még tovább élnek, 40–45 fokos melegben, mikor már az emberi szervezet elpusztul, a baktériumok még szaporodásra is képesek. A nedves melegben azonban már átlag 55–60 fokos hőmérsékleten elpusztulnak.

(Folytatjuk.)

Borok készítése és gondozása.

Irtó: Windisch Rikárd dr., gazdasági akadémiai tanár.

II.

A szüret alkalmával külön válogassuk az ép, egészséges, érett fürtöket s ezekből jóminőségű bort készítsük. Az éretlen, hibás, penészes, rothadt fürtökből pedig — megfelelő gondozás mellett — silányabb minőségű bor készülhet.

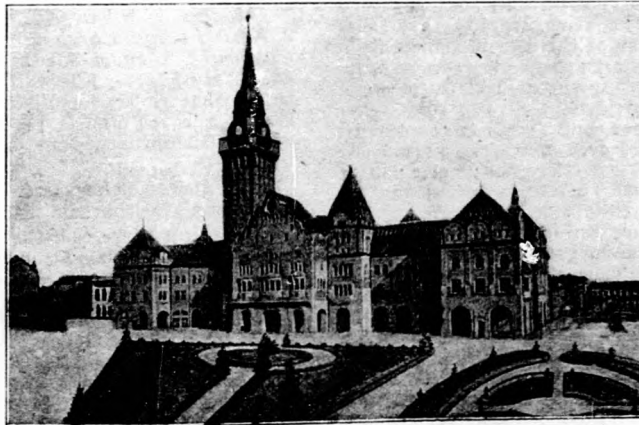
Az erjedő must többé-kevésbé megmelegszik és ezért, valamint a szénsavfejlődés miatt is térfogatát nagyobbítja — feldagad. Ezért nem szabad a hordót mustal színtültig tölni, hanem csak négyötöd részéig.

Amint az erjedés befejeződött és a mustban volt cukor teljesen eltűnt, a meleg, zavaros új bor kezd lassanként pincehőmérsékletre lehűlni és fokozatosan megtisztul. Végre teljesen tisztává válik s a hordó alján pedig sűrű üledék rakódik le. Seprőt ver. Seprőnek is nevezik eme üledéket.

A seprőben megtaláljuk az erjedés folyamán elszaporodott élesztősejteket, a mustból kicsapódott oldhatatlan alkotórészeket s mindenféle abba jutott szilárd anyagot — föld, a szőlőbogorhús és héj foszlányait — s több-kevésbé bort.

Azonnal az újbor megtisztulása után nem szabad azt a seprőről lefejtetni. Viszont túl hosszú ideig sem szabad azontartani. Ez utóbbi tekintetben különösen a kisebb bortermelők vétkeznek sokat. A mi vidékünkön — Zalamegye — nagyon gyakran hallani tőlük ilyen kijelentéseket: «A seprő a bor anyja, szópja sokáig».

Ha a seprő túlsokáig marad a borral érintkezés-

Képek elszakított területeinkről. A városháza Szabadkán.

ben, az romlani, bomlani kezd, amit kezdetben álg lehet észrevenni. A borba rothadási termékek jutnak, amelyek annak ízét és szagát megrontják, végezetül a bor teljesen megomlik. De még más bajok is származnak abból, ha a seprő túl hosszú ideig marad a borban.

Az első fejtés idejének megállapítása tehát fontos. Ne fejtjük le túlkorán az újbort, de ne történjék e művelet túlkésőn sem.

Amint az erjedés — forrás — befejeződött és az újbort lehűlt, az erjesztésre felhasznált hordókat most már szüntűlgetetjük és jól leaonázzuk. Időnként pedig az elpárolgás következtében megfogyatkozott bort töltögetés útján pótoljuk.

A gyakorlatban rendszerint akkor végezzük az első fejtést, amikor az időjárás melegebbre fordul. Az ősszel készített újbort a következő év tavaszán, tehát rendszerint március hó folyamán, fejtjük le a seprőről. Az újbort óborra — palackéretté — hosszabb ideig tartó raktárolás útján válík. (Ászokolás.)

Mint hogy az újbort teljes kiéréséhez, kifejlődéséhez levegő okvetlenül szükséges, ezért tartjuk el ezeket lyukacsos anyagból készűlt faedényekben, hordókban.

Érés közben külön is jól megkevegöztetjük az érfőfelben lévő bort, vagyis bizonyos időközökben a levegő — még pedig tiszta, fűstmentes levegő — teljes hozzájárulása mellett átfejtjük.

A mustba ennek készítésekor nemcsak borélesztők jutnak, amelyek a cukrot szeszé erjesztik, hanem még mások is. Azt a gyakorlatban nem lehet elérni és megvalósítani, hogy csupán csak azok, mások pedig ne kerüljenek bele. Eme többi élesztők közül különösen veszedelmesek a borvirág, az ecetsav-, a tej- és a vajsavélesztők és még mások.

Ha a borban ezek elszaporodnak, abban ott olyan bajokat okoznak, amelyek eredményeként borunkat betegnek mondjuk. Ha nem ismerjük fel idejekorán a betegséget és továbbterjedését nem gátoljuk és meg nem gyógyítjuk, borunk teljesen megromlik.

Rendesen és tisztán kezelt, jól gondozott, mindig szűntűlget tartott hordóban hideg pincében elraktározott borok rendszerint meg nem betegsznek.

A hordóban tartott és helyesen kezelt újbort, mineműsége szerint rövidebb vagy hosszabb idő múlva, eléri azt az időpontot, amikor teljesen tiszta, tükörözövé, zamatossá vált és minősége már jobb nem lehet. Ekkor palackozottunk mondjuk és ebben az állapotban üvegebe vagy más olyan tartályba fejthetjük, amelyben levegő hozzá már nem fér.

A repce túlbujja fejlődése nem kívánatos ősszel, mert vagy a kifagyás vagy a kipállás veszélyének van kitéve. Ugyanis, ha a szokottnál bujább fejlődött repce nem kívánatos voltát a gazda későn veszi észre, akár esett hó, akár nem, a kifagyás vagy kipállás mindig be fog következni. Különösen valószínű, hogy kipállik a repce akkor, ha a földtakaró nem fagyott meg s erre esik a hó. Ha a föld megfagyott ugyan, de a hótakaró nagyon vastag, a kipállás veszélye akkor is fenyeget. Ha még ráadásul egy kis olvadás áll be s utána a hótakaró teteje megfagy vagy ólmos eső esik, a hótakaró tetején kéreg képződik, a kipállás egészen biztosra vehető. Hogy mi az oka a repce túlbujja fejlődésének, arra nézve a tapasztalás azt mutatja, hogy vagy nagy-mennyiségű vetőmag volt elvetve, vagy ha normális mennyiségű volt is a vetőmag (1 kh-ra szórt vetésnél 8—10 kg., soros vetésnél 4—6 kg.), de a talaj volt igen buja, végűl az ősz lehetett hosszú és enyhe lefolyású. Bármily legyen is az oka a bujaságnak, a következő eljárások alkalmazása lesz célravezető: amíg fiatal a repce (csak 3—4 levelet hozott még) a sorokra keresztben való extirpálással ritkítjuk. Ha nincs extirpátor, erős fogú fogas is megfelelő. Amikor a repce már erősen fejlődött, fogással nem mehetünk rá, mert a kiszakított növényi részek összetörőlnak az eszközök alatt. Ebben az esetben hengerezünk, legeltetünk vagy kaszálunk. A hengerezés a legenyhébb eljárás. Legeltetésre inkább marhát, mint juhott használjunk, mert a juh — különösen, ha éhgyomorral hajtottuk ki — könnyen felfuódik, azután meg a juh a növények szívét is könnyen kilegeli. A legelő juhokat állandóan kell mozgatni a táblán, úgy hogy csak a repce tetejét legyen idejük lelegelni. Nagyon hatásos és nem körülményes a marhával való legeltetés. A kaszálást géppel biztosabban lehet végrehajtani, mint kézi erővel, mert a gép nehézség nélkül tudja betartani a kívánatos 10—15 cm-es tarlót.

Az istállótrágya nagy értéke. Ha oly bőven volna istállótrágyánk, hogy minden földünknek szükségletét évről-évre fedezhetnénk, akkor sokkal nagyobb termést arathatnánk le, mint amennyit most — az istállótrágya kisebb mennyiségével — elérünk. Az istállótrágya táplálja a növényeket olyképp, mint ahogy a növények táplálják az állatokat. Az istállótrágya után barna korhadék marad vissza, mely megköti a homokot és porhanyóvá teszi az agyagot. Az istállótrágyával rendkívűl sok erjedési gombát viszünk a talajba, amelyek ép úgy áterjesztik a talajt, mint a kovász a tésztát. Ezért is mondják az amerikai gazdák, hogy az istállótrágya nem más, mint a talaj kovászja. Végűl az istállótrágyában vannak mindenféle savak, melyek elősegítik a talajban levő földrészek oldódását s így a talajcsóknak növényi tápanyagokká való átalakulását.

A gyapjút értékesíteni legcélszerűbben a minden évben megtartott őszi «gyapjúaukció»n (gyapjúvásáron) lehet. Ajánlatos a gyapjúnak ilyenképpen való eladása egyrészt azért, mert a gyapjút árának 80%-át előre kifizetik, másrészt meg nincs kitéve annak, hogy a kereskedő vagy gyáros értéken alul fogja becsűlni az anyagot. Nagyon természetes azonban, hogy mikor a gazda számára az eladásnak ilyen kedvező feltételei kínálkoznak, illő, hogy — saját érdekében is — megfelelő anyagot bocsásson áruba. A haslábgypajút ne keverje bele a jobb minőségűbe, válassza külön a báránygypajút, a vedlettet, a kétnövéstűt stb., ne keverjen bele ganaj és sárkölöncöket, mert a gyapjút egyneműsége mindig nagyobb értékelésre talál, mintha vegyes minőségűt szándékozzunk eladni. A gyáros ugyanis a gyapjút minősége szerint dolgozza fel a nyersanyagot, szövöttek, posztónak vagy kalapnak. Az idei őszi gyapjút vásár azt a tanulságot is szolgáltatja, hogy mostanában a gyárosok a hosszúszerű fűsű gyapjút inkább kedvelik, mint a rövidebb posztó- és fűsű gyapjút, mert az ilyen gyapjúból készített szövet jobban felel meg a nagyközönség igényeinek. A kiszгада azonban ritkán képes olyan minőségű gyapjút bocsátani eladásra, mint amilyen igényeket a vevők vele szemben támasztanak. Mert az a pár juh, ami egy gyáros kezén van, a legkritikább esetben szolgáltat kiegyenlített gyapjút. Okos dolog volna tehát, ha egyes vidékek kiszгадаi ú. n. gyapjúttermelő szövetkezetekbe tömörűlnének. Itt azután megfelelő kosokat szerezzenek be s azok használata által az illető vidék juhállományát kiegyenlítetté formálnák, a gyapjút minőségét egyöntetűvé tennék, a mennyiségét pedig fokoznák.

TANÁCSADÓ

Kérdés. Jegyzőnek milyen iskolát kell végeznie? (R. P. K.) — **Felelet.** Középszkolai érettségét kell tennie és amellet a jegyzői tanfolyamot sikeresen elvégeznie.

Kérdés. Postásnak milyen iskolát kell végeznie? (R. J.) — **Felelet.** A postánál meghatározott iskolakövetelmény nincs, de minél több iskolázottsága van valakinek, annál többre viheti. Négy polgári iskolával már irodai szolgálatra felveszik és megfelelő szakvizsgák letétele után nagyon szép munkakört érhet el. Kézbűsítői szolgálat ellátásához elegendő a négy elemi osztály elvégzése is.

Kérdés. Délamerikába hogyan juthatok ki? (1152. sz. előfűzető) — **Felelet.** A kivándorlást a délamerikai államokba nem ajánljuk, mert a magyarokra rettetenes szüvendések várnak. Tessék a Kivándorlókat és Visszavándorlókat Véndő Irodához, Budapest, VIII., Fiumei-út 4. szám) fordulni. Ugyenőkökre ne hallgasson, azoknak ne higgyen!

Kérdés. 1. Milyen feltételek mellett kaphatok vítezi telket? 2. Középszi tulajdonban levő beltelket miként cserélhetnők el saját földemmel? 3. Hatos Sak-éke és takaróborona mennyibe kerül? (K. J. Becske.) — **Felelet.** 1. Forduljon a Vitezi Rend Fűszék-tartóságához és kérje a Vitezi Rend kiskátját. 2. Lépjén érintkezésbe a jegyző úrral. 3. Levélben fogja a választ kapni. — Arra nem vállalkozhatunk, hogy utánajárjunk, valamelyik házban ki lakik.

M. András, Nyiregyháza. Tanácsadó-levelűnkét a posta visszahozta, mert közelebbi cím hiányában nem kézbesíthette.

Üzenet a könyvrendelőknék. (Ifj. K. J. Kölesd.) A kérdezett könyvet nem ismerjük. Ajánljuk a következő szűnműveket: Piros bugyellárís, Tótleány, Sárga csikó, Falu rossza, Jó párti, Rang és mód, A gymiesi vadvirág (egyenként 24.000 korona) és a következő szakkönyveket: Schandl: Szarvasmarhatenyésztés 35.200, Cserhádi: Istállótrágya 14.300, Gyárjárás: A szántóföld helyes mívelése 31.000, Czapáry: Zöldségtermesztés 31.000, Végű: Bolgártermesztés 22.800, Winkler: Baromfiüzalás és értékesítés 14.400, Páter: Gyógynövények 14.400, Ujhelyi: Tejgazdaság dióhéjban 14.400, Rodiczky: Méhészet 14.400, Hreblay: Baromfienyésztés 22.800, Kiskertész 52.000, Wickl: Kosárfűz termeszése 18.400, Vargha: Szőlőmívelés 45.000 korona.

A budapesti hizott sertésvásár és húspari kiállítás megnyitása.

Baról: 1. Bud János pénzügyminiszter. 2. Ereký Károly, a kiállítás elnöke. 3. Folkusházy Lajos polgármester. 4. Meskó Pál, a «Hangya» igazgatója. 5. Bittner János, a hentesipari ipartestület elnöke. — Jobbról: Díjjal kitüntetett mangalicák a székesfőváros tenyészetéből.

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

Gazdatársadalmi hírek.

A jövedelem- és vagyonadó kivételése 1924. évre.

A pénzügyminiszter legutóbb adta ki 7500. P. M. számú rendeletét, amely a jövedelem- és vagyonadónak a folyó évre való kivételéről intézkedik. A rendelet az adómentes létminimumot 800 aranykoronában állapítja meg. Közszolgáltatásban állóknál, egyházi javadalmasoknál és magánalkalmazottaknál a létminimum 2400 aranykorona. Így hát az, akinek 13 millió mai papirkoronán, illetve 35 millió alul van az évi jövedelme, nem fizet jövedelemadót. A mezőgazdasági művelés alatt álló ingatlanok jövedelmét a gazda köteles bevallani. Ez a jövedelem a saját gazdalkodás folytán valósággal elért tiszta nyereség. A gazda, ha könyvet vezet, könyveinek bemutatásával igazolhatja jövedelmét. Ha azonban nem ad bevallást, vagy nem elfogadható, akkor a jövedelmét a pénzügyigazgatóság becslés útján állapítja meg. A rendelet pontosan meghatározza, hogy a becslés miként történik, a különböző termőföldet a hozam szempontjából miként kell elbírálni. A rendelet második része a vagyonadó kivételéről szól. Az adómentes vagyont 4000 aranykoronában állapítja meg. Ha valamely adózónak 1923. évi tiszta jövedelme a 800 aranykoronát nem haladta túl, azt vagyonadóval csak abban az esetben szabad megadóztatni, ha ingatlanainak értéke a kat. tiszta jövedelem huszonötös-örösdöntelétől kevesebb a családtagja, akkor még a rendes tételek 10 százalékát fizeti. Ellenben az 5–6 családtagos adózó azt az előnyt élvezzi, hogy egy, illetve két fokozattal kisebb adótételt fizet. A könnyítés nem valami nagy, de legalább jóakaratra vall abban a tekintetben, hogy a kormány a többgyermekes családokat adópolitikaiailag is támogatni óhajtja. Az adózás a jövedelem- és vagyonadónál progresszív, azaz minél nagyobb a jövedelem, annál nagyobb az adó. Így 50 aranykoronáig 20 aranyfillért kell fizetni, 50–100 aranykoronáig 30 aranyfillért, 100–150 aranykoronáig 50 aranyfillért, 1000–1100 aranykorona után már 17 aranykorona az adó, 10.000 aranykoronánál 500 aranykorona és 100.000 aranykoronánál már 20.000 aranykorona. Ugyanez a progresszív adózási elv érvényesül a vagyonadónál is. A vagyonadó 100.000 aranykorona értékig csupán 0,1 százaléka a vagyonértéknek, ettől kezdve fokozatosan emelkedik és csak a 16 millió aranykorona vagyonnál éri el az 1 százalékot. A pénzügyigazgatóság adókövetése ellen 15 napon belül lehet fellebbezni az adófelszámolási bizottsághoz címzett és a pénzügyigazgatóságnál beadott kérvényben. Az 1924. évre kivetett összegek három egyenlő részben és pedig az első részlet a határozat kézbesítését követő naptól számított 15 napon belül, a második részlet 1924. évi december hó 15-ig, a harmadik részlet ellenben 1925. évi január hó 15-ig fizetendő. Az ezen határidőkre be nem fizetett összegek után a késedelmi kamatok 1924. évi november hó 1-től számítandók.

Hús- és hizottsertés-kiállítás Budapesten.

A Budapesti Takaré- és Vásárpénztár az Országos Magyar Gazdasági Egyesülettel és az Országos Sertéskezelési Egyesülettel együtt november hó 8., 9. és 10-ik napján hizottsertés-kiállítást rendezett. Ez az első ilyfajta kiállítás és ez az oka talán annak, hogy nem került több sertés a munkáját lelkiismeretesen végző bírálóbizottság elé. A kiállításra felszállítottak 738 darab zsír- és 82 darab hússertést. A kiállított zsírsertésekből igen sok volt a darabonkénti 1–200 kg.-os és azon felüli súly, a legnehezebb mangalicának darabonkénti súlya 238 kilogramm volt. Ezeknek tenyésztője okányi Schwartz Lajos tyukodi uradalma. Ezt a hús darab mangalicát folyó évi január hó 4-én állították hizóba 63 kg. darabonkénti súllyal. Általános feltűnést keltett a pécsi püspöki uradalom bér gazdaságának huszonnégy darabból álló egyöntetű, egyenletes fejlődésű mangalicacsoportja. Ezeket folyó évi január hó 25-én állították hizóba 48 kg. darabonkénti súllyal. Igen sokan nézték a Pannónia Kender- és Lenipar Rt. által tenyésztett tíz darab uradalmi fajsértést, ezeknek súlya ma 175 kg., a beállításkor, április 13-án 60 kg. volt a súlyuk. 223 kg. volt a darabonkénti súlya a gróf Wenckheim-féle dobozi uradalom által kiállított sertéseknek, ezeket felülmúlták 228 kg. darabonkénti súllyal Eiser János pécsi tenyésztőnek kiállított mangalicái, ezeknek beállítási súlya április 10-én 97 kg. volt. Feltűnt még a Nagel H. mezőkovács házi tenyészetéből származó 220 kg.-os mangalicacsoport. Kisebb tenyésztő ezen az első kiállításon nem állított ki, de a kitenyésztők jó anyagát bizonyítja a Budapesti Sertéshizaló Üzem által kiállított, Kaposvár környékéről s kiszáradt tenyészetéből származó harmincöt darab szedett sertés, ezeknek páronkénti súlya 370 kilogramm. Április hóban állították őket hizóba s súlyuk akkor darabonként 60 kg. volt. A hússertés tenyésztői 82 darabot állítottak ki, itt az első díjat Frigyes főherceg magyarvári uradalma által kiállított 40 darabból álló hússertés-csoport kapta. Igen szép egyöntetű anyag, koruk 6 hónap. A kiállítást Bud János miniszter nyitotta meg. Az ünnepélyes megnyitáson jelen volt Folkusházy Lajos alpolgármester, Vajna Ede fővárosi tanácsnok, Szilassy Zoltán, az OMGE igazgatója, Meskó Pál gazdasági főtanácsos, Bittner János kormányfőtanácsos, hentesipartestületi elnök, Melly Béla, a Vásárpénztár elnöke, Ereký Károly, Jeszenszky Pál udvari tanácsos, a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetének vezérigazgatója, Jókits Gyula, Kienart Ferenc svájci konzul és sokan mások a magyar gazdasági élet előkelőségei közül. A kiállítást meglátogatta a kormányzó és József királyi herceg.

PEÉR GYULA

orvosi műszerész

Budapest, VIII., Baross-utca 21. sz.

Készít teljes felelősséggel elsőrendű sérvkötőt, haskötőt, görcsérharisnyát, műlábát, támgépet, testegyensúlyozó fűzőt. Raktáron tart orvosi műszert, egészségügyi és betegpolási gummi árut.

Becsületos kiszolgálás garantálva!

A kishaszonbérletek meghosszabbítása.

A földművelésügyi kormány, tekintettel a haszonbérbeadók és haszonbérlok között több esetben fölmerült surlódásra, rendeletet bocsátott ki, melyben az alispánokat és a vármegyei gazdasági felügyelőket fölhívja arra, idézzék a gazdaközönség emlékeztetőbe a *hűsz katasztrális holdon aluli kis haszonbérletek meghosszabbítására vonatkozó kormányrendeleteket*. E rendeletek több intézkedései közé tartozik az, hogy a rendelet hatálya alá eső kis haszonbérletek, részes művelések és legelőhaszonbérletek a rendelet erejénél fogva *annak a gazdasági évnék a végéig hosszabbodnak meg*, amelyben a földbirtokreformról szóló törvényben szabályozott megváltási eljárás során az illető községben a földbirtokviszonyok a szerzett földbirtokból alakuló új részletek birtokbadasával rendezést nyerne, illetve amelyben az Országos Földbirtokrendező Bíróság megállapítja, hogy az illető községben az említett törvényen alapuló megváltási eljárásnak szüksége fönn nem forog, vagy helye nincs. Az említett ügyekben fölmerült vitás kérdésekben — kivéve a haszonbér nagysága megállapításának kérdését — a vármegye közigazgatási bizottságának gazdasági albizottsága, illetve végső fokban az Országos Földbirtokrendező Bíróság hivatott dönteni.

Öt év alatt többet tettek a falu érdekében, mint előbb száz év alatt.

Veszprém vármegye két járásának több ezer főnyi gazdaközönsége rendkívüli melegséggel fogadta Pápateszéren az elmúlt héten *Schandl* Károly földművelésügyi államtitkárt, a «Falú» Országos Földművelés Szövetség és a helybeli Gazd ház által rendezett agrárius kultúrnap alkalmából. Az államtitkár sokorópátkai Szabó István és *Gubicza* Ferenc kiszgadaképviselek, *Weiss* István miniszteri osztálytanácsos és *Ormándy* János kamarai igazgató kísérték el Pápateszérré. A nagygyűlést *Stenger* Gyula esperesplébános nyitotta meg, majd *Gubicza* Ferenc biztosította a gazdasági és földművelésügyi adatokat, hogy a *kiszgadaképviselek hűségese kitaranak a hazafias alkotó munka mellett*. Ezután *Schandl* Károly államtitkár mondott nagyobb beszédet, melyben hangsúlyozta, hogy nagyatádi Szabó István tragikus elhunyna *nem jelenti a népi agrárpolitika végét*. Bethlen István gróf miniszterelnök megüzente az országban az erdőcsoknyai temetéséről, hogy mindazt *lelkisimre-ene végrehajjtuk, amit a megboltozott földművelésügyi miniszter megkezdett és hirdetett*. A földreformot nemcsak végrehajjtuk, de fokozottabb gondossággal kívánunk vele foglalkozni. Nem elégszünk meg azzal, hogy a földművelők kisemberek földhöz jussanak, hanem mindent megteszünk, hogy a földet *síttelrel művelhessék és a földet meg is tarthassák*. El kell ismernie minden tárgyalagos embernek, hogy *öt év alatt több történt a falu és a földművelő nép érdekében, mint előbb száz év alatt*. Nincs ok a csüggedésre, mert a gazdasági és társadalmi válság tetőpontján már túl vagyunk, a *gazdasági pangás szűnőben van* s hiteléletünkre fokozatos megkönnyebbülés vár. Ha öt év alatt helyre tudtuk hozni a mezőgazdaságban a háború és a forradalmak pusztításait, ezt *azoknak a kiszgadaképviselek is köszönheti az ország, akik nemcsak a politikában bizonyultak országépítő tényezőnek, hanem a többtermelés frontján is megjelentek* s a termelés és állattenyésztés fejlesztésével közrehatnak, hogy hazánk újra az első agrár-országok közé emelkedjék. Hosszantartó ünnepeléssel kísérté a nagygyűlés az államtitkár beszédét, mely után sokorópátkai Szabó István beszélt arról, hogy a kispápa és a földművelő népek az építő munkában részt kell vennie s erre a faluszövetségi szervezkedés és a szövetségi mozgalom nyújt alapot. Végül *Weiss* István népjóléti miniszteri osztálytanácsos tartott előadást.

Egy lelkespártfogónk az alábbiakat írja: Az Ecclesia R. T. Igazgatóságának, Bndapést. A nyáron, harctéren szerzett bajom gyógykezelése miatt, cseh megszállott területen voltam. Ott tanujna voltam egy harangszentelésnek. Az új harangok mérete, hangja újszólva azonos a mienkkel, azonban — s ezt örököse meg annaleseiben, az «Ecclesia» — kiállításá, csengése *fölmúlja* a híres régi cseh harangipar készítményét. Excelsior! Továbbra is excelsior!

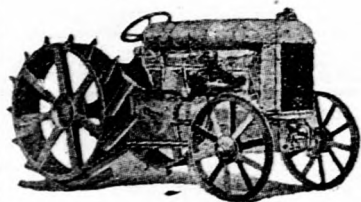
Igazolványok mezőgazdasági munkavállalkozóknak.

A Győrvidéki Földművelők Egyesülete évek óta igazolványokat ad azoknak a mezőgazdasági munkavállalkozóknak, akik legalább két gazdaságból kifogástalan megbízhatósági gazdasági bizonyítványt tudnak felmutatni. A gyakorlati tapasztalatok alapján most az egyesület tovább ment egy lépéssel s legutóbbi választmányi ülésén kimondotta, hogy a munkaadó gazdaságok ezentúl az ideai munkák befejezése után az illető munkavállalkozónak a gazdasági vezetője által és a résztvevő munkások részéről két tanu által eszközölt aláírással is ellátott megbízhatósági bizonyítványt adnak ki. Az Egyesület csakis ilyen megbízhatósági bizonyítvány alapján ad ki munkavállalkozói bizonyítványt, illetve hosszabbítja meg az egy évre lejárt bizonyítványt. Ezen határozat eredménye az, hogy a munkaadó gazdaságok csakis az egyesület hivatalos igazolványával ellátott munkavállalkozókat szerződhetnek. *Khuen-Héderváry* Károly gróf indítványára az ülés kimondotta, hogy erről a határozatról nemcsak a Mezőgazdasági Kamarát, hanem az összes vármegyei gazdasági egyesületeket is értesítik, hasonló eljárás keresztülvitele céljából.

A kormányzó felavatta a debreceni egyetem gyermekgyógyászati klinikáját. *Horthy* Miklós kormányzó az elmúlt héten avatta fel a debreceni Tisza István Tudományegyetem *gyermekgyógyászati klinikáját*. A kormányzót a klinikán az egyetemi tanári kar élén *Klebelberg* Kunó gróf kultuszminiszter fogadta, aki az üdvözlésre adott válaszában azt hangoztatta, hogy a magyar gyermeknek egészsége oly nemzeti kincs, amely megérdemli a legnagyobb áldozatot is. Az államfő ezután felavatta a klinikát és átadta *Szontagh* Félix dr. igazgatónak. Az államfő a felavatást követően megtekintette az új kórházat. Délután az öreg kollégiumot látogatta meg, ahol az ifjúság lelkes szeretettel fogadta. A város házán küldöttségeket fogadott a kormányzó, majd résztvevő a tiszteletere rendezett banketten és utána visszatért a fővárosba.

Egy magyar tudós halála. A magyar tudományos életnek nagy gyász van: legkiválóbb műtörténésünk, *Pasteiner* Gyula dr., egyetemi tanár, hetvennyolc éves korában meghalt. *Pasteiner* számos művészettörténeti tanulmányt írt, könyvei közül legnevezetesebb nagy művészettörténete, amely külföldön is nagy elismerést aratott. Erdemeiért a Tudományos Akadémia is rendes tagjává választotta. Harminckilenc évig volt a budapesti egyetem tanára s ezalatt az idő alatt a nemzedékek egész sorát nevelte a tudományok.

Hősök emlékszoobrai. Nagy ünnepség keretében, mintegy hateraz résztvevő jelenlétében leplezték le vasárnap *Rákoskeresztúron* a község hősi halottainak emlékszoobrat. Az ünnepségen megjelent *József Ferenc* királyi herceg is, aki meghatott szavakkal emlékezett meg az első honvédhúszázezer *Rákoskeresztúrról* származó hőseiről. A leleplezés után ünnepi ebéd volt. Ugyancsak vasárnap leplezték le *Kiskundorozmán* is az ottani hősök emlékszoobrat. A szoborleleplezés harangszentelés előzte meg. Az ünnepségen résztvevő *József* királyi herceg is, a kormányzót pedig *Kruchina* altábornagy képviselte. *József* királyi herceg lelkes szavakkal hódolt a magyar katonák hősiessége előtt, majd *Eckhardt* Tibor, a kerület képviselője, mondotta el az ünnepi beszédét. Szintén vasárnap szentelte fel a hősök emlékszoobrat *Zadravecz* István tábori püspök *Jászárokszálláson*. Az ünnepségen a honvédséget *Wemann* ezredes, a polgári hatóságokat *Alexander* Imre dr. alispán képviselte. Az ünnepi beszédet *Czettler* Jenő dr., a kerület nemzetgyűlési képviselője tartotta, utána *Zadravecz* István tábori püspök mondott magasszárnyalású beszédet, majd *Magyar* Béla községi főjegyző átvette az emlékművet.

FORD HALTENBERGER VILMOS FORDSON-TRACTOR FORD

Petroleummal. SZÁNT-HAJT-CSÉPEL-VONTAT. Petroleummal.

A legolcsóbb gazdasági erőgép. A világon páratlanul elterjedve. Elsőrendű referenciák a legnagyobb gazdaságoktól. Ára ab Triest 636 dollár.

Tel. 66—15. Budapest, VI. ker., Nagymező-utca 19. szám. Tel. 66—15.

Az Új Barázda szenzációs új regénye. Az *Új Barázda*, a gazdák egyetlen napilapja, legközelebb szenzációs új könyvalakú regény közlését kezdi meg. A «Halálkigyó» után az angol Whitte-nak a «Világgyujtó» című nagy regényét közli folytatásokban, ép úgy mint a Halálkigyót és az olvasók ezt a regényt is épen úgy maguk beköthetetik és vele könyvtárukat érdekes kötetekkel gazdagíthatják. Az *Új Barázda* új regényét, amely bővelkedik szenzációk és izgalmas részletekben, *Vécsey* Leó fordította magyarra.

Háromévi fegyházra ítélték Karácsonyi ügyész bántalmazóját. Emlékeztet még az a botrányos eset, hogy *Karácsonyi* Bálint soros királyi ügyész az egyik éjjel *Tóth* József rendőr megverte és azon a címen, hogy részeg, összekötözött a főkapitányságra vite. Itt *Gundhardt* Tibor dr. rendőrorvos ki is állította róla a bizonyítványt, hogy részegsége miatt csak három óra múlva hallgatható ki. Másnap reggel, amikor az ügyész szabadlábra került, a törvényszéki orvosszakértővel megvizsgálta magát és megindították az eljárást *Tóth*, *Gundhardt* és *Oberle* rendőr ellen. Ebben az ügyben a bíróság most tartotta meg a főtárgyalást és a felsorakoztatott tanuk, úgyszintén a törvényszéki orvosszakértők kihallgatása után, *Tóth* József rendőrt hamis vád, hamis tanúzásra való rábírás, súlyos testi sértés büntetéseért és személyes szabadság megsértésének vétségeért **háromévi fegyházra**. *Gundhardt* Tibor rendőrorvost pedig gondatlanságból elkövetett hamis szakértői véleményadás vétsége miatt, **hatheti fogházbüntetésre** ítélte. *Oberle* rendőrt felmentették. Az ítélet ellen felebbezték.

Revolvers merénylet a miniszterelnökségen. Az elmúlt szombaton délelőtt egy *Pál* Lajos nevű hatvan éves nyugalmazott gazdatiszt revolvers merényletet kísérelt meg a miniszterelnökségen *Barsy* Aladár dr. osztálytanácsos ellen. *Pál* arra hivatkozva, hogy *Kossuth* Lajos Tódor leszármazottja, ennek örökségéből követeli részét. Többször volt fenn az osztálytanácsosnál s nem akarta megérteni, hogy *Kossuth* Lajos Tódor után csak adósság maradt. Szombaton azután az öreg őt lövést adott le *Barsy*ra, de a lövések szerencsére nem találtak. *Pál* Lajosról megállapították, hogy köz- és önvészélyes elmebeteg s ezért bezárást kaptak a kórházba.

Határszéli csodabogarak. Az oláh alkotmánytörvény értelmében azok az idegen állam-polgárok, akik nem tartózkodnak az ország területén, nem birtokolhatnak mezőgazdasági ingatlanokat. Az ilyen birtokok tulajdonosuk javára elárverezik. Máramarosban ez a rendelkezés teljesen lehetetlen helyzetet teremtett a határközségek lakosaira. Nagyon sok helyen a határvonal idegen területre helyezte azt a kertet, amely a házhoz tartozik s igen gyakori eset, hogy a községek legelői és a külső kertek a cseh határon túlra kerültek. Különösen *Técső* község szenvedett sokat a lehetetlen határmegállapítás miatt. A község legnagyobb részét magyar kiscsárdai számtalan kérvénnyel fordultak a cseh kormányhoz, sőt a Népszövetséghez is, kérve az oláh földbirtokreformmal kapcsolatos sérelmek orvoslását. A kérdés szóba került a kisántant legutóbbi értekezletén is, ahol arra a megállapodásra jutottak, hogy az oláh alkotmánytörvény végrehajtását egyelőre felfüggesztik. A határmenti lakosság körében megnyugvást keltett ez az egyezmény, de annál nagyobb volt a megrökönyödés, amikor a napokban egyik técsői magyar gazda hivatalos értesítést kapott az erdélyi kincstári hivatal máramaroszigeti igazgatóságától, amelyben tudatja, hogy két és fél holdnyi gyümölcsösét, amely a békeszerződés értelmében Romániához tartozik, elárverezték és az árverésből befolyt kilencszáz lei a hivatal máramaroszigeti igazgatóságnál felvehető. A hivatalos írás nagy riadalmat keltett s a técsőiek táviratban fordultak segítségért *Benes* külügyminiszterhez.

Nyugat-Európában dermesztő hideg van. Nyugat-Európában az eddigi tavaszi, enyhe időjárás hirtelen dermesztő hideg váltotta fel. A váratlan fagyok négy áldozata is volt. Párisban ugyanis sok a hajléktalan ember, akik szabad ég alatt, parkokban töltik az éjszakát s e szerencsétlenek közül **egy férfi és három nő megfagyott a hirtelen bekövetkezett hidegben.**

Gyenes László halála. A magyar színművészetnek nagy gyász van: *Gyenes* László, a Nemzeti Színház örökös tagja hatvanhét éves korában meghalt. A legmagyarabb lelkű művésznünk dőlt ki vele az élők sorából. Halála megdöbbentő váratlansággal következett be, alig két hete, hogy meghült, november 3-án tüdőgyulladással beszállították a budai Vörös Kereszt-kórházba s állapota azóta egyre rosszabbodott. Elhunyt a pótolhatatlan veszteséget jelent a magyar színművészetnek. Első nagy sikerét 1883-ban aratta az *Ember* tragédiájában, ahol *Lucifer*t játszotta. Azóta is legnagyobb alakítója volt ennek a szerepnek. Művészi érdemeiért sok kitüntetés érte: lovagja volt a Ferenc József-rendnek, örökös tagja a Nemzeti Színháznak és tanára a Színművészeti Akadémiának. Temetése óriási részvét mellett folyt le vasárnap. Tihanyi apát végezte a szertartást. Búcsúbeszédét mondott: *Kertész* K. Róbert, *Havasi* Sándor, *Gál* Gyula, *Dalnoki* Viktor, *Sebestény* Károly, *Harsányi* Zsolt és *Nádossy* Imre országos főkapitány.

Lezuhant a szikláról és szörnyethalt. A Vörösvári-út 13. számú telken emelkedő mintegy harminc méter magas sziklára felmászott *Nickmann* József tizenhétéves villamossínváltó fiú. A magasan elvesztette egyensúlyát, lezuhant és szörnyethalt.

A felsőmóricgáti állami elemi iskola zászlóavató ünnepsége.

Móricgát-pusztai ifjúsága ebben az esztendőben két pompásan sikerült műkedvelői előadást és táncmulatságot rendezett Szilágyi István állami tanító támogatásával abból a célból, hogy a felsőmóricgáti elemi iskola zászlóhoz jusson. A nemes cél meg is valósult és ma már koszorúkkal, szalagokkal, aranyozott zászlószögekkel ékes zászló emeli az iskolai ünnepségek fényét. A zászló 3.336.000 koronába került. Természetesen a zászlót ünnepélyes formában adták át rendeltetésének. A háromszínt lobogót Végh Kálmán plébános (2), Rigó József református lelkész (3) áldották meg; Kónigh Kornél főjegyző (4) és Szilágyi István tanító (X) mondottak avató beszédet ezerfőnyi lelkes pusztai lakosság jelenlétében. A zászlóanya tisztjét Varga Mihályné (1) töltötte be

(Beküldte Varga Mihály Szank-Móricgátról.)

A vasutas-sztrájk kormányválságot idézett elő Ausztriában. Ausztriában az elmúlt pénteken éjjel általános sztrájkot kezdtek a vasutasok. Az összes vonatok megálltak, minek következtében a postai forgalom is megbénult. A Seipel-kormány, mivel a sztrájkolók béremelési követeléseit a szanálási mozgalom teljes csődje nélkül nem tudta volna teljesíteni, lemondott. A nemzeti tanács kedden ült össze, amelyen Seipel bejelentette a kormány lemondását. Politikai körökben kizártnak tartják, hogy Seipel helyébe más jöhetne, mivel a szanálási akciót csakis ő tudja sikerrel befejezni.

Amikor az ötlet visszafelé sül el. *Popescu* aradi oláh pénzügyigazgató falragaszokon közölte az adójukkal hátralekös kereskedők névsorát, hogy átadja őket a közmegvetésnek. Az aradi kereskedőket nagyon felűhősítette ez a szokatlan adózárszerkesztés és hitelrontásért beperelték a pénzügyigazgatót, addig is azonban, amíg a per eldőlt — a pénzügyigazgatótól eltanult módon — kiplakafrozták azoknak az állami tisztviselőknek a névsorát, akik a kereskedőknek fennálló tartozásukat nem egyenlítették ki. Erre meg az állami tisztviselők támadtak *Popescunak*, aki most két tűz között elmélkedhetik arról, hogy a jó ötlet néha visszafelé sül el.

Coolidge az Egyesült-Államok új elnöke. Az amerikai elnökválasztás során, amely a múlt hét keddjén folyt le, Coolidge jutott többséghez s így ő lett az Egyesült-Államok elnöke. **Dawes** tábornokot aelnökké választották. A választási küzdelem során Chikágóban véres összetűződések történtek. Egy embert lelőttek. Ismeretlen tettesek két urnát elégették.

Még hétszázhuszonegy vagonban laknak. Csonka-Magyarországban — sajnos — még mindig vannak vagonlakói s bizony meglehetősen nagy számban. Összesen **hétszázhuszonegy tehervagont foglalnak le a szerencsétlen vagonlakók.** Budapesien százhárom vagon szolgál lakás céljaira, a többi Békéscsabán, Székesfehérvárott, Hegyeshalmon és más állomásokon áll. Főként vasúti alkalmazottak laknak még vagonokban.

Macdonald lemondott. A **Macdonald**-kormány a múlt kedden lemondott. A király kihallgatáson fogadta **Baldwint**, a konzervatívok vezérét, aki megbízást kapott kormányalakításra. Baldwin a hét végén mutatta be a kormánylistát és november végén mutatkozik be az alsóházban.

Kínában bolsevista színezetű kormány elűzte a császárt. A volt kínai császárt kiűzték Pekingből, de Kínában kell maradnia Most kormányrendelet jelent meg, amely eltörli a császárság idejéből származó címeket és elrendeli a császári palota lefoglalását. A császárnak évi félmillió dollár nyugdíjat állapítottak meg. Az új kínai kormány irányzata bolsevista ízü és általános a nézet, hogy a pekingi orosz követ tanácsolta a kormánynak a császári ház ellen foganatosított újabb intézkedéseket.

Miért lett oly kapós a szőlő Newyorkban? A Newyorki First Avenue nagy része piaccá alakult át, ahol csak szőlőt árúsítanak. **Egy nap alatt harmincezer tonna szőlő került eladásra.** A szőlővásárlás, amely ennyire divatba jött a newyorkiaknál, szintén az alkoholtilalomban leli magyarázatát. A rendőrség ugyanis nem tudja megakadályozni, hogy bárki odahaza a lakásában bort készítsen. Eppen ezért vásárolják a szőlőt és ezerszámra kapdossák el a röpiratokat, amelyek arról értekeznek: *hogyan készül a bor?*

Éjjel 11 után tilos a fűlsiketítő csinndarattá. A budapesti éjjeli mulatóhelyeken néhány év óta minden más zenekart kiszorított a néger mintára összeállított rézfúvós és dobos zenekar, a jazz-band, mely fűlsiketítő lármát csap a mulatóhelyek gyanús közönségének nagy örömeire. A főkapitányság most rendeletet adott ki, amely szerint a budapesti mulatóhelyeken este 11 óra után tilos az említett hangszerek használata. Ez a tilalom az ostoba jazz-band-ek alkonyát jelenti. A mulatóhelyek tulajdonosai azzal «fenyegetőznek», hogy bezárják helyiségeiket, aminek egyébként minden tisztesség, munkából élő ember csak örülne.

Álmában megölte a bányász-társát. Borzalmos gyilkosság történt **Dorogon**, a szénbányához tartozó Lipták-féle házban. Itt **Nagy István**, amerikai születésű, jelenleg dormándi 18 éves bányász együtt lakott őt társával. Ezek közül az egyikkel, **Kopasz** Bálinttal, régóta ellenséges viszonyban volt. Csütörtökön reggel, amikor munkáról hazatértek, megint veszekedtek Kopaszsal. Később aztán **Nagy István Kopasz** az ágyában **baltával agyonverte.** Ezután Nagy István kifosztotta az egész szobát, feltörte társának szekrényét, tartalmát két utazóköszörbe gyűrte és megszökött. A szemleleírás alapján azonban a budapesti állomáson már detektívek várták és lefűltek. A ralógyilkos bevallotta tettét és később kiérült az is, hogy **szerencsétlen társát álmában ölte meg.**

Amikor a «halott» visszatér. Tizenöt esztendővel ezelőtt történt, hogy Új-Zélandban eltűnt egy **Walter Nielsen** nevű hajószakács és azóta semmi hírt sem kapott róla Norvégiában lakó rokonsága. Miután hiába kerestették, végre hatóságilag megállapították róla, hogy meghalt. Hozzá tartozói ekkor felosztották egymás között a vagyonát és a földjét. Most azonban váratlanul hazakerült a holtak hitt ember s elmondotta, hogy a tengerekre bolyongott. Ezekután be akart költözni házába, ahová **rokonai be sem eresztették s a földjét sem adták vissza.** Ekkor a hatósághoz fordult védelemért s okmányaival bebizonyította, hogy ő csakugyan **Walter Nielsen.** A hatóság azonban elébe tette a hivatalos végzet, amely szerint ő már — meghalt s vagyonát jogosan foglalták el az örökösei. A bíróság azután hosszas pörösködés után hivatalosan is megállapította róla, hogy csakugyan él és ezért visszaveheti eltulajdonított vagyonát a rokonaitól.

Sikeres repülés vitorlázó-gépen. **Kaszala** Károly a Lampich-Thoroczkay-típusú segédmotoros vitorlázó-gépen a napokban első ízben végzett turarepülést. A mátyásföldi repülőteréről indult s tizennyolc kilométer légi utat Albertfalváiig tizenöt perc alatt tett meg. Albertfalván a repülőtéren időző **Wasszel** Károly, a légügyi hivatal főnöke és **Schimanek** Emil, a műegyetem rektora üdvözölték a leszálló Kaszalat és gratuláltak eredményéhez.

Egy gazdatiszt Frohreichot utánozva, agyonlőtte az apósát. Az egyedi gyilkos Frohreichnek hamarosan követője akadt. **Bácsi** Géza gazdatiszt ugyanis meggyilkolta apósát, **Angeli** Márton dúsgazdag vesprémi földbirtokost. Bácsi, aki dologkerülő ember volt, már régebben rossz viszonyban volt apósával, aki pedig úri kényelemben helyezte őt és sok hálátlan tettét nem viszonozta bosszúval. Amióta a egyedi gyilkosság történt, Bácsi is követni akarta Frohreich példáját s feleségének is megmondotta, hogy az apósát megöli. Az asszony felháborodással utasította vissza az örült gondolatot, de Bácsi a múlt vasárnap mégis véghezvitte végzetes tettét. Ebéd után **egy térképet mutatott Angeli Mártonnak, amelyen Egyed község két ceruzával volt aláhúzva. Amikor az öreg a térképet nézte, Bácsi hátulról hirtelen fejbőlötte.** Angeli azonnal meghalt. A gazdatiszt ezután anyósát akarta meggyilkolni, de ennek segélykiáltásaira a cselédség berontott és lefegyverezte a gyilkost. Az öregasszonyt azonban revolverének agyával súlyosan megsebesítette Bácsi. A gyilkost letartóztatták és beismerő vallomása után átűsítették az ügyészség fogházába. Feleségének bűnösségére vonatkozóan nincsen bizonyíték. Bácsi Géza ellen az ügyészség előre megfontolt szándékos emberölés címén emel vádat.

Aki meg akart halni, mert száz évvel korábban született. Az összekötő vasúti hidról a Dunába ugrott **Halmos** Sári. Kimentették és a Rökus-kórházba szállították. Az életűnő itt elmondotta, hogy azért akart meghalni, mert nem tud ebbe a korba, a XX-ik századba beleilleszkedni, úgy érzi, hogy neki száz évvel később kellett volna születnie.

Csodálatos ikerpár. A Philippini szigeteken él egy csodálatos ikerpár, **Goldino** Lucio és **Simplicio.** A hátukon vannak összenőve, aránylag igen csekély felületen, de egy elválasztó műtét, az orvosok véleménye szerint, életveszéllyel fenyegetné őket. Most 16 évesek s nemrég végezték el a középiskolát. Egyébként teljes testi és szellemi épségnek örvendenek, gondolkodásmódjuk csodálatosan egyező, csak az étvágyuk különbözik s ennek megfelelőleg Lucio soványabb is. A legérdekesebb azonban a járásuk. Miután a hátukon vannak összenőve, nagyon természetes, hogy ha Lucio előre megyen, **Simpliciónak** hátrafelé kell mennie. Ezt a kétféle járást oly tökélyre vitték, hogy minden akadály nélkül futni is képesek.

Borzalmas vasúti szerencsétlenség. A Liverpoolból Black-poolba haladó expresszvonat Lytham közelében kisiklott a sinekől. A mozdony felfordult és összezúzott egy őrházat. A baleset következtében a gázzszolgáltató készülék összetört és a felfordult kocsikban rekedt utasokat gázmérgezés fenyegette. A kisiklás késő este történt és a sötétben a mentési munkálatok nagy nehézségekbe ütköztek. **Tizenhárom ember meghalt és igen sok megsebesült.**

Ha egy amerikai bank költözökdi. Newyorkban napirenden van a bankok elleni támadás és pénzküldemények elrablása, ezért újabban a nagyobb pénzzsállítmányok fegyveres kísérettel történnek. Olyan háborús felvonulás azonban még sohasem történt, mint amikor a Reserve Federal Bank hurcolkodott új épületébe. Három milliárd dollár értékű pénzt és értékpapirt szállítottak páncélos autókön, amelyeknek gépfegyver volt elhelyezve. A régi és az új banképület kapujával szemben szintén gépfegyvereket állítottak fel, azokat az utcákat pedig, amelyeken a «menet» keresztülvonult, arra az időre kiűrtették és elzárták a forgalomtól. Háromszáz rendőr segédkezett ennél a hurcolkodásnál, amelyhez hasonlót még nem láttak a newyorkiak.

Nősül a halálraítélt rablőgyilkos. A kecskeméti büntető-törvényszék néhány héttel ezelőtt rablőgyilkosság miatt halálra ítélte **Tompai** Mihályt. Tompai a halálos ítélet után kérvényt adott be, hogy feleségül vehesse bandájának tagját, a háromévi börtönrre ítélt **Farkas** Máriaát. A rablőgyilkos ezzel a lépésével a vadházasságukból származó három gyermekét kívánta törvényesíteni. Az igazságügyminiszter a házassághoz megadta az engedélyt s így az esküvőt a legközelebbi napokban megtartják a kecskeméti törvényszék fogházában.

Tizenháromezer öngyilkos volt 1923 ban az Egyesült-Államokban. Az Egyesült-Államokban az 1923. évben 13.000 ember lett öngyilkos. Feltűnően sok a jómódú osztályokhoz tartozó öngyilkos. Így volt közöttük 52 orvos, 48 bíró és ügyvéd, 14 lelkes, 32 diák, 64 bankár, 43 színész, 26 fró és szerkesztő, 32 magánzó, 52 társaságbeli hölgy, 100 milliomos és 110 igazgató. Az öngyilkosok közül 4316 volt a nő. A legidősebb öngyilkos 97, a legfiatalabb pedig 5 éves volt. A női öngyilkosságokat az amerikaiak a táncórülettel és a vele kapcsolatos idegösszeomlással hozzák összefüggésbe.

Az angolok óriás léghajói. Londonban jelenleg két óriás léghajót építenek és ezek nagyság, hordóerő és gyorsaság tekintetében minden eddigi léghajót túl fognak szárnyalni. Mindegyik léghajó ötmillió köbláb hidrogént fog tartalmazni. Az egész szerkezet acélból készül, amelyet egy új eljárással hihetetlen könnyűvé és rendkívül ellenállóerejűvé tettek. Olajtüzelésű óriásmotorok a léghajót 5000 láb magasságra emelik és óránként hetven mértföld gyorsaságot érnek el. Mindegyik léghajó százötven tonna súlyt bír el. A tervezet szerint egy ilyen léghajó, megfelelő berendezéssel, 300 teljesen felszerelt katonát tud szállítani. Most már azonban olyan léghajók építését is tervezik, amelyek ezer ember szállítására alkalmasak.

Mit eredményez az amerikai szesztilalom? Az Egyesült-Államokban a szesztilalmi törvény ellen elkövetett kihágások miatt az elmúlt három esztendőben százhetvenhétezer letartóztatás történt. A szesztilalmi kihágások miatt kirótt szabadságbüntetés összesen **hétvezér esztendőt tesz ki**, a pénzbüntetések összege tízennyolc millió dollár. Ugyanezidő alatt száztizenhat millió liter szeszszitált foglaltak le.

Az óriáskigyó mint pénzörzö. A kopenhágai állatkert igazgatója irodájában betörő járt a minap. Felfeszítette a pénzes szekrényt s mikor már azt hitte, hogy hozzájutott a gazdag zsákmányhoz, nagy bosszúsággal látta, hogy a pénztár teljesen üres. Észrevette azonban, hogy a szomszédos szobában nagy eszketec van az íróasztalon s a ketrecben hatalmas vaskazetta. Felderült arccal ment át a másik szobába, de ismét csalódnia kellett. A ketrecben a vaskazettán kívül óriáskigyó is volt. A pénztáros ugyanis állandóan az óriáskigyóval őriztette a pénzt. A betörő kénytelen volt üres kézzel eltávozni.

Akit a kutyák haraptak agyon. A schönbrunni Tivoli-kávéház közelében egy tízennyéves fiú holttestét találták meg, amelyet számos seb borított. A megindított törvényszéki nyomozás már megállapította, hogy nem gonoszterrtől van szó, mint eredetileg hitték. A fiatal fiú halálát **házörzö kutyák harapásai okozták.** A harapások egyike a gégetőt pusztította el és egészen a gerincoszlopig hatolt. Az áldozat, egy segédmunkás fia, ahelyett, hogy szolgálati helyén tartózkodott volna, ahol mint tanonc volt elhelyezve, valószínűleg a kávéház melletti bedeszkázott térségére keresett éjszaka menedéket. Itt történt azután, hogy a házörzö kutyák szétmarcangolták.

Megkereste a hangját. Balog Zsuzsika férjhez ment. Két esztendeig boldog volt. A gyerek is elkövetkezett rendszeresen, de az a Dénes valamilyen módon belé kerülte a részegségbe. Hiszen áldott, jó ember vala Vári Dénes, csak igen-igen jókedvű, talpraesett mondású, aztán kitiünő nótás. Már pedig ezekből egy is elég arra, hogy a mulatozó emberek rettenetesen megböcsüljék érte. Vári Dénes reggel kerekedett haza bepityókázva, hogy alig állt a lábán. Balog Zsuzsika nem szájalt, hiszen a részeg emberrel csak nem kezd ki. Hanem a kijózanodás után szemtől szemébe megmondá Dénesnek.

— Ide hallgass, Dénes, mert most józan vagy!

— Mit mondassz, drága Zsuzsikám?

— Azt mondom, hogyha még egyszer részegen jössz haza, hát én hozzád többé sohasem szólok! Értetted?

— Értettem, drága Zsuzsikám!

Egy hétig nem is ment sehová Vári Dénes, de vasárnap délután csak behívták újbort kóstolni, mert Ferencz Están, meg Kisgyörgy Pista nem tudták eldönteni, hogy melyiknek van erősebb új bora?

Vári Dénes volt a borszakértő. Aztán megesett. Pityókásan került haza. Köszönt. Nem fogadták. Kérdezett. Nem feleltek. Öltözött-vetkezett, vele nem törődtek. Három napig nem hallott egy árva szót sem a felesége szájából.

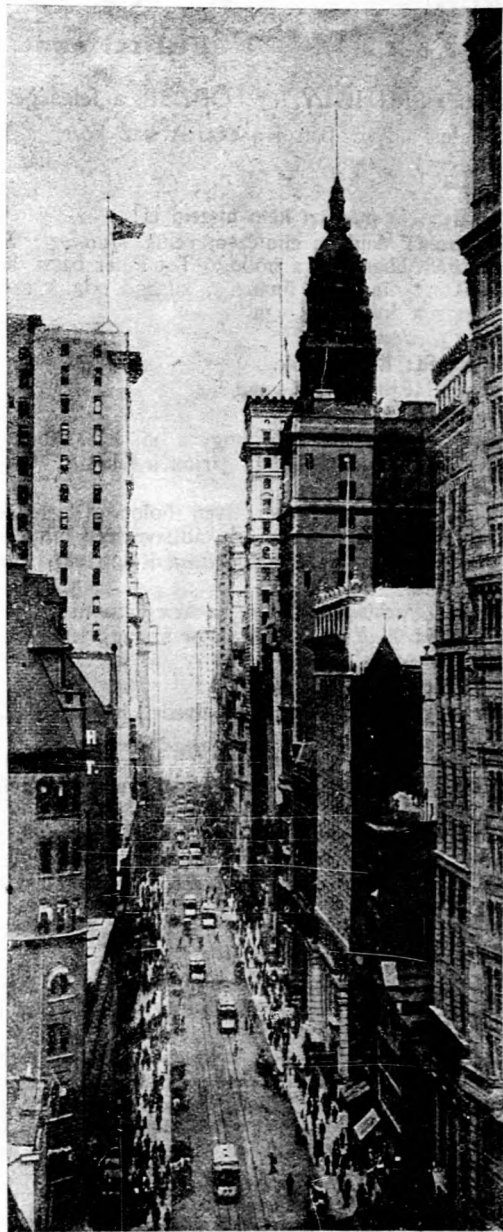
— No, most légy okos Dénes! — biztatta magát a fiatal gazda. Es törte az esztét a bajon, míg rájött. Egy jó gondolatot ada neki a jó kedve, hiszen sohase fogyott ki a humorból.

Odamegy harmadnap délbe az ágy elé. Imádkozik hangosan és leakasztja a nagyszál szentelt gyertyát, amelyet égiháború idején szoktak meggyújtani. Nagy bajban szoktak vele világítani. Az ebéd az asztalon párolog, de Vári Dénes nem eszik, hanem fényes nappal szentelt gyertyával elkezd keresni-kutatni.

Benéz az ágy alá. Be is világít az égő gyertyával. Széthányja a derekajjakat, párnákat és keres szónélkül. Benéz a nagy tükrök mögé a szentelt gyertya világánál. De sehoh sem találja, amit keres. Kihúzza a fehérneműs, tulipántos ládat a helyéről. Mögéje világít. A kanapé fiókjában sem találja, hát benéz mögéje. Felforgatja az egész lakást a szentelt gyertya világánál, de sehoh sem találja, amit keres és az asszony nem szól semmit. Végre az almáriomot húzza ki a helyéről, hogy mögéje nézzen és erre már megszólal Balog Zsuzsika?

— Maga mit keres, Dénes?...

— Csakhogy megvan, édes mindenségem! A hangodat keresem... Aztán megcsókolták egymást.

Mit látni egy harminceletes ház tetejéről?

Newyorknak, Amerika mammut-városának egyik utcája.

A bebalzsamozott Lenin kriptáját fűtik. Amikor az orosz nép nagy tömegei a megfagyás veszedelme ellen csak rongyokkal védekezhetnek és szegényes eledelüket is alig főzhetik meg tüzelőszert hiányában, azt a hírt közli a szovjet hivatalos lapja, hogy a Lenin holttestét őrző mauzoleumot állandóan fűtik. A holttestet ugyanis bebalzsamozták és most féltik a kemény orosz téltől, hogy az kárt tesz benne. Annyi haszna mindenesetre lesz a fűtött mauzoleumnak, hogy kellemes melegező helyük lesz a fagyoskodó proliknak és volt burzsujoknak, akiknek nincs otthonuk, vagy ha van is, nincs mivel befűteniük.

Papi szabó! Szovik József reverenda- és cimadakesztő. Budapest, VIII., Mária Terézia-tér 11. Telefon József 61—24.

A KUKORICA

A «VASÁRNAP» olvasói
műkedvelői előadásokon
díjtalanul felhasználhatják!

Falusi eset. * Irta: Nyáry Andor.

▼▼▼▼

Minden jog fenn-
= tartva! =

Személyek: MIHÁLY. * ÖRZSE, a felesége. * SZOMSZÉD. * JULI. * SZEMLÉSZ. * FINÁNC.

Szín: Falusi udvar. Balról a ház. A ház közepén padlásfeljáró, hozzá létra van támasztva. Az udvaron asztal, paddal. A ház mellett kapu az utcáról.

(1. folytatás.)

Mihály: No már azt nem hiszem el!

Szomszéd: Majd én elintézem velük. *(Julihoz):* Szaladj hamar, aztán huzódj el a höbögő Tót Péter bácsi kapujában s mikor gyűnnek a fináncok, susogd oda a szemlész fölibe, hogy a dohány itt van.

Örzsé (tíjeden): Hol?

Szomszéd: Itt. Nálatok.

Örzsé: Megbolondult kend?

Szomszéd: Nem én!

Örzsé: Látom!... Még hogy a mi házunkban van a dohány!... Hogy a csudámra járjon a falu!... Még csak az köllene!

Mihály (lármásan): Már ilyen bolondot nem teszek! A böcsütemet nem hagyom! Inkább vesszen minden!

Szomszéd (miután végighallgatta): Kisopánkodtátok magatokat?

Örzsé (rátartósan): Ki ám, ha akarja tudni!

Szomszéd (Julihoz): Hát akkor szaladj, leányom, a — fináncokért.

Juli: Megyek. *(Gyorsan el.)*

Örzsé (utána): Kihúszom a nyelvedet, ha aszondod, hogy itt a dohány.

Szomszéd (szintén utána): Ne félj, ameddig engem látsz!

Örzsé (ajuldozik): Jaj-jaj, mit csinál keend! *(Mihályhoz):* Szaladjon keed a leány után, aztán...

Szomszéd (ellegyint. Aztán Mihályhoz): Ereggy a szobába, bujj el az ómárium mögé. Addig elő ne gyere, amíg a fináncok itt lesznek. A többi az én dolgom. Majd elintézem velük.

Örzsé: Ne hallgasson rá! Bolondot csinál!

Mihály: Mit akarsz csinálni?

Szomszéd: Megforgattatom a kukoricádat.

Mihály (szünet után gondolkozva): Bemegyek. De ha bolondot csinálsz!

Szomszéd: Akkor szájon kaphacc jobbról is, meg visszajáról is. *(Mialatt Mihály elmegy a szobába):* Nem vetek neki egy órát, úgy megforgatják a kukoricádat, hogy no! *(Mihály el a szobába, szomszéd utána lekinsnyléssel):* Ennek is meg köllene kenni az esze kerekét. Igen nehezen forog.

Örzsé (szorongva): Félek. Baj lesz belőle.

Szomszéd (nagyon biztos a dolgában): Hozd ki a lapátot meg a vékát.

Örzsé: Én nem bánom! *(Szorongva el a kamrába.)*

Szomszéd (rágyújt, kedve kerekedik, dudol): Rakassa ki, rakassa ki simára, gyün a finánc, nyikorog a csizmája...

Örzsé (hozza a lapátot és a vékát): Itt van a lapát meg a véka. Mit csináljak vele?

Szomszéd: Ülünk ide az asztal mellé, aztán várjunk. Ha a fináncok gyűnnek, tegyünk úgy, mintha a vermeshez indulnánk. *(Leülnek.)* Én majd háttal leszek, te meg lesd őket. *(Elfordul. Pipál. Örzsé az utca felé les, szünet után a szomszéd):* Gyűnnek?

Örzsé: Nem. *(Szünet.)*

Szomszéd (szünet után): Gyűnnek?

Örzsé: Nem. *(Szünet után felugrik, izgatottan):* Gyűnnek!

Szomszéd (felkel, szélesen): Farolj arrébb, majd én beszélek velük. *(A kapu felé megy. Örzsé mögötte áll a vékával és a lapáttal.)*

4. Jelenet.

SZOMSZÉD, ÖRZSE, SZEMLÉSZ, FINÁNC.

(Szemlész és finánc nagy sietve jönnek, erősen lihegnek, látszik róluk, hogy idáig szaladtak, de türtöztetik tikkadtságukat.)

Szemlész (barátságos hangon): Aggy Isten!

Szomszéd: Maguknak is! *(Gyanusan nézi a szemlést.)* Mi járatba volnának, ha szabad kérdezni?

Szemlész: A gazdát keressük.

Szomszéd: Én volnék! *(Szembe hegyesedik a szemléssel.)*

Szemlész: Kend? Mióta?

Szomszéd: Csak azóta!... Köröszikomák vagyunk. Ad-dig én vagyok a gazda, amíg a valódi gazda oda jár.

Szemlész (a fináncra néz, aztán a szomszédhoz mosolyogva): Az asszonyra is keed vigyáz?

Szomszéd: Az is jobb, mintha más vigyázna én rám. Ámbátor a közmondás aszongya, hogy a szalonnát nem bízzák kutyára. De hát nem mindig van így. *(Hátra pislant.)* Igaz-e, Örzsé?

Szemlész (megfenyegeti): Vén róka!... Vigyázzon magára. A jó ló vagy megsántul, vagy megvakul.

Szomszéd: Ösmertem én má olyant is, akit egyik bal-
eset sem ért... A guta ütötte meg. *(Az asztal felé mutat):* Tessék beljebb fáradni, ha már megtisztelték a házat. Ülve is lehet beszélgetni. Egy a füzetés. *(Az asztal mellé ülnek. Örzsé a szomszéd mögött áll, a vékát és lapátot az asztalnak támasztja, izgatott, nem tudja, mi fog történni.)*

Szemlész: Hát a gazda merre jár?

Szomszéd (a szoba felé legyint): Még reggel elment a *(megnyomja a szót):* «Tülső fél»-re. *(Szemlész a fináncra pislant, aztán a szomszédhoz.)*

Szemlész: Mikor jön haza?

Szomszéd: Ugy fordul, holnap, vagy még az éccaka Amikor hazagyün, biztosan itthol lesz. *(Erősen pipázik s a füstöt mindig a szemlész orra alá fújja.)*

Szemlész (szaglász a levegőben): Hanem jószagú dohánya van kendnek.

Szomszéd: Az van, hála Isten!

Szemlész: Trafik?

Szomszéd (a fejét csóválja, lekinsnyléssel): Trafik?... A zöregapám se szítt azt! A legfinomabb szüzdohány. *(A fináncok összenéznek.)* Amilyen csak a — «Tülső fél»-en terem!

Szemlész: Jó szaga van.

Szomszéd (bólint): Muszáj neki.

Szemlész: Ilyen dohányt magam is elszívnék.

Szomszéd: Az meglehet.

Szemlész: Honnét vette keed?

Szomszéd (foghegyről): Ott, ahol adták.

Szemlész: Volna belőle egy pipára való?

Szomszéd: Hogyne! Akár tizzel is. *(Előveszi a dohányszacskót, a szemlésznek nyújtja):* Használjon belőle, ha megkívánta. Ilyen fájni dohányt még úgy se szítt szemlész úr. *(A szemlész elveszi a zacskót, beleszagol.)*

Szemlész: Pompás. *(Átadja a zacskót a fináncnak.)*

Szomszéd: Meghiszem azt. Messziről való.

(Folytatjuk.)

T R É F Á K

A nedves lakás.

- Meg vagy elégedve a lakásoddal?
- Meg. Csak azt nem szeretem, hogy nagyon nedves a fala.
- Hol laksz?
- A Margithíd alatt.

A csavargó aggodalma.

— Ejnye, de elhagyatott ez a vidék, még utóbb leütök valakit...

Az örökség.

Halálos ágyán fekszik az öreg Kohn. A feleségének elmondja, hogy fiainak milyen örökséget szán, melyik mit kapjon. Az asszony azonban mindig másképp akarja az örökségosztást. Végül Kohn méregbe jön és felkényölkölvé ágyában, így szól:
— *Végtére is ki haldoklik itt, te vagy én?*

Katedrai bölcsesség.

Uraim — mondja a tudós professzor, egy kísérleti tégelyt mutatva kollégáinak — itt két lehetőségéről van szó. Vagy merőben más betegségről van szó, vagy — összecseréltem a tégelyeket.

Alapos ismeret.

- Bözsike, mondj egy átlátszó tárgyat.
- A kulcslyuk.

Intelem.

Két beszélgető úrhoz odalép egy harmadik és az egyiket félrevonva, megszólítja:

- Vigyázzon, ez az úr nem ismeri a tréfát.
- Miért, olyan goromba?
- Nem, de — süket.

Az ismerkedés.

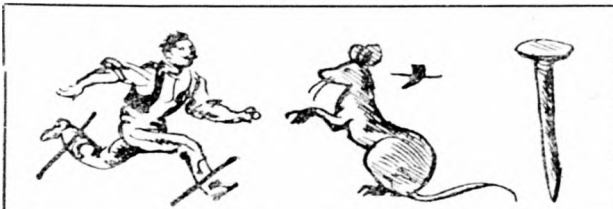
- Ismerted már azt a nőt, akivel együtt gázolt el az autó?
- Nem. Ott volt először *szerencsém* az autó alatt.

A kevés fizetés.

- Epen te panaszkodsz, barátom, mikor *annyit* keresel?
- Annyit keresek, de mit tehettek róla, hogy az az *annyi* sohasem elég!

REJTVE NYEK

1. Képrejtvény.

(Beküldte Szokol István Tótkomlósról.)

2. Számrejtvény.

8,	21,	10,	29,	55,	9,	18.	Férfinév.
11,	17,	1,	30,	24,	36.		Város.
22,	27,	23,	12,	36.			Az ing része.
	33,	7,	31,	13.			A ház része.
28,	35,	26,	34,	19.			A szobát melegíti.
	5,	2,	26.				Testrész.
	14,	37,	32.				Vízben élő állat.
	6,	25.					A gyilkosra mondják.
	20,	15,	16.				A sakkjáték egyik fordulata.

1—37 Petőfi egyik költeményének két első sora.

(Beküldte ifjú Eva Béla Szabadszentkirályról.)

3. Betűrejtvény.

S É G R Ő

(Beküldte Horváth Miklós Szögvegről.)

A rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával 48-ik számunkban közöljük.

A 42-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtése:

1. Képrejtvény: **Becsület.**

2. Számrejtvény: Az első kap 2 teli, 3 félig üres és 2 üres üveget. A második kap 2 teli, 3 félig üres és 2 üres üveget. A harmadik kap 3 teli, 1 félig üres és 3 üres üveget, tehát mindegyik kap $3\frac{1}{2}$ liter bort és 7 üveget.

3. Betűrejtvény: **Szegvár.**

Megfejtették: Ifj. Nyerges Mihály, Kiss József, Kiszely Zsuzsanna, Vörös Vince, ifj. Farkas József, Nagy János ifj. Antal József, ifj. Batha Kálmán, Szekeres Imre, Nagy Lajos, ifj. Könyvi István, Kránicz József, ifj. Kiss János, Botka Vince, Matics István, Papp László, Györke Lajos, Ragó István, Szekeres István, István József, Szűcs Lászlóné, Romhányi László, ifj. Horváth V. Miklós, Barsony János, Mengyi István, Taká S János, ifj. Czákó István, ifj. Nemes József, Lajkó Frigyes, Benedek Mariska, Varga István, Marosi Ferenc, Dóri József, ifj. Nagy János, ifj. Sándor József, Braun Andor, Gaál Sándor, ifj. Lendvai György, Korózs Istvánné, Kiss Elek, Lampért János, Csatári Mihály, Haján Ignác.

Jutalomkönyvet nyertek: **Ifj. Könyvi István (Tolna-Tamási), Matics István (Somogyvár), Korózs Istvánné (Alsóhangony), Benedek Mariska (Békéscsaba), Marosi Ferenc (Dombóvár).**

A 43-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtését, a megfejtők és nyertesek névsorával jövő héten közöljük.

VÁSÁR ÉS PIAC

(Fővárosi árak november hó 9-én.)

Liszt- és őrléménypiac. Dupla 0-ás 7200, 0-ás 7000, 2-es 6500 6-os 5500, takarmányliszt 30-100, korpa 2250, 1-es rozsliszt 5700, 75%-os egységes rozsliszt 4800 korona kilogrammonként budapesti paria sban szakkal együtt.

Usonavásár. 76 kilós tiszavidéki búza 460—462.500, pest-mezei és dunántúli 457.500—460.000 78 kilós tiszavidéki búza 467.500—470.000, pest-mezei és dunántúli búza 465.000—467.500, rozs 4 000—425.000, takarmányrépa 400—420.000, sorárpa 48 —500.000, köles 765 000—275.000, zab 385.000—400.000, tengeri 365.000—370.000, repce 650.000—670.000, korpa 222.500—227.500 korona métermázsánként.

Takarmányvásár. Kesízésna, masodrendű 6 85—170.000, harmadrendű csomagolásra 30—80.000, sarjúsze 80—90.000, muharsze 125—170.000 lucernasze 170—240.000, takarmány alma (zab) 140—150.000, tengeriszár-koré 145.000, takarmányrépa 45—50.000, alomszalma 55—75.000, zsúpszalma 90—135.000 korona métermázsánként. Zsúpszalma 1 kéve 4500—5000 korona.

Vásárvásár. Fehérbab 520—540.000, tarkabab 470—500.000, balta-émmag 450—480.000, viktóriaborsó 430—450.000, tavaszi búk-ony 270—290.000, cirokmag 190—220.000, csibehur 300—320.000, csillagfűrt 300—320.000, fehérhere 5.500.000—6.400.000, kendermag 600—700.000, f-hér-köles 320—340.000, szürkeköles 260—270.000, paprika 280—300.000, kisszemű lencse 350—450.000, nagyszemű lencse 810—850.000, lóbab 260.000—290.000, lóheremag, nyers, nagyarankas, nem tisztított 2.500—2.900.000, lóheremag nyers, nagyarankas, tisztított 2.900.000—3.200.000, lóheremag, nagyarankasmentes 3.300.000—3.900.000, lóheremag, fehér ólomzáralt 4.200.000 4.000.000, lóheremag, vörös, ólomzáralt 3.900.000—4.300.000, lucerna nag, nyers, nagyarankas, nem tisztított 2.400.000—2.400.000, lucernamag, nyers nagyarankas, tisztított 2.600.000—2.800.000, lucernamag, nagyarankasmentes 2.900.000—3.100.000, lucernamag, fehér, ólomzáralt 3.500.000—3.700.000, lucernamag, vörös, ólomzáralt 3.300.000—3.500.000, mák 1.500.000—1.650.000, munaemag 280—300.000, napraforgó 380—420.000, nyúlzsapuka 2.400.000—2.800.000, tatarka 340—350.000 korona métermázsánként.

Tenyészállatok és jármosökrök. Importált fehér erdélyi jármos-ökrök 19—23.000, elsőrendű fehér jármosökrök 18—21.000, elsőrendű tarka jármosökrök 15—10.000, friss fejűstenh 18—21.000, 1/2 éves úszók 15—17.000, 1/2 éves tiókök 13—16.000 korona kilogrammonként elsőüllyban.

Vásárvásárvásár. Jobbminőségű ökrök 17.500—20.500, kivételes 21—21.500 közepes 12.500—17.000, gyen.ébb 7.500—10.000, bíka, jobb 15.500—19.500, kivételes 21.000—20.500, gyen.ébb 10—15.500, tehes jobbminőségű 15—19.000, kivételes 19.500—20.000, gyengébb 7.500—14.500, kicsontozni való marha 5.500—7.500, növendékmarha 7—15.000 korona kilogrammonként elsőüllyban.

Sertesvásár. Könnyű sertés 26.500—28.000, közepes 27—28.500, nehéz sertés 28.200—30.000 korona kilogrammonként elsőüllyban.

Tej és tejtermékek. Teljes tej 5000—5800, tejszínhab 42—50.000, tejfel 22—25.000 korona literenként, vaj 65—90.000, tehéntúró 14—18.000, juhtúró 30—40.000, ementáli kicsinyben 75—100.000, nagyban 50—64.000, gróji kicsinyben 50—70.000, nagyban 36—45.000, trappista kicsinyben 45—50.000, nagyban 26—32.000 korona kilogrammonként.

Baromfi és tojás. Csirke, párja 40—130.000, tyúk, párja 80—160.000, hútszárca 32—39.000, hizott pulyka 32—34.000, libamáj 70—130.000, lúdszár 50—60.000 korona kilogrammonként, tojás darabja 1700—2600 korona.

Zöldség és gyümölcs. Sárgarépa 1500—5000, petrezselyem 2000—4070, kalarabé 2500—4000, vöröshagyma 2400—4000, fokhagyma 16.000—26.000, cékla 2030—4000, fejeskáposzta 1500—2200, keikáposzta 200—4000, rózsaburgonya kicsinyben, kilogrammonként 2500—3000, nagyban métermázsánként 230.000, fehérburgonya, kicsinyben, kilogrammonként 1600—2000, nagyban métermázsánként 150.000, zöldpaprika 2000—5000, tök 2000—2500, karfiol 12—34.000, torma 12—30.000, sóska 2000—4000, spenót 3000—5000, champiogomba 80—120.000, alma 5000—18.000, birsalma 6000—14.000, körte 12—30.000, szőlő 14—44.000, dió 14—18.000, gesztenye 5—12.000 korona kilogrammonként.

Halpiac. Ponty elsőrendű, kicsinyben 40—50.000, nagyban 28.000—35.000, másodrendű, kicsinyben 35—40.000, nagyban 22—28.000 korona kilogrammonként.

Gyógynövényárak. Anyarozs 20—22.000, szegfővirág 4—4.600, beléndeklevél 12—13.000, hársfavirág 6—6500, tavaszi hérics 9—10.000, kőrisbogár 50—60.000, szappangyökér 18—19.000, nyárfarügy 18—19.000, maszlaglevél 4—5.000, csalánlevél 4—5.000, pemetefő 4—500 pipacszirom 25—30.000, buzavirágzirom 30—35.000 korona kilogrammonként.

Idegen pénznemek legmagasabb ára 1924 november hó 11-én. 1 angol font 346.000 K, 1 dollár 74.690 K, 1 francia frank 3970 K, 1 svájci frank 14.425, 1 román lei 415 K, 1 cseh korona 218 K, 1 szerb dinár 1077 K, 1 olasz lira 3233 K, 1 osztrák korona 105 K, — Zürichben 100 magyar koronáért 0.00693/s svájci frankot fizettek Arany húszkoronás 338.000 K, ezüst forintos 16.500 K, ezüst koronás 6300 K.

Főszerkesztő: **Meskő Pál.**
Főmunkatárs: **Buday Barna.**

Felülső szerkesztő: **Héj Imre dr.**
Felülső kiadó: **Bak Imre.**

MRAVKÓ JÓZSEF UTÓDA

puskaműves és fegyverkereskedő
Budapest, VII., Károly-körút 9.
Elvállal: mindenféle fegyver javítását, átalakítását és felújítását. — Elad: elsőrendű gyártmányú golyós, sörétes, ismétlődő és automata vadász-fegyvereket. — Legjobb minőségű mindennemű golyós, sörétes töltények, löszerek.

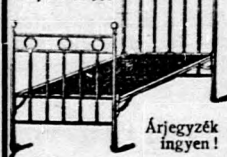
A „HANGYA” szövetkezet tagjai
megbízható jóminőségű árut
a legelőnyösebb árban
vásárolhatnak a

„HANGYA”

vidéki szövetkezetekben.

KAPHATÓK: vészona, herten, kanavász, zepkér, szövet, kész lért- és női-ruha, kendő, harisnya, cérna, pamut, szabóhőfékek, valamint mindennemű rövid-, kézmű-, konfekció- és díszműárak. 4

Budai fiók:
II., Fő-u. 59.

Árjegyzék
ingyen!

DASBUTOR
ágyasodrony
HAIDEKER
SÁNDOR, BUDAPEST
ÜLLŐI-ÚT 48/27.

Pálínkafőző- és mosóüstök vörösréz-ből.
RÉZGÁLIC — RAFFIA — RÉZKÉNPOR
szab. Balaton-, Turul- és Vermorel-rendszerű

szőlőpermetezők

szénkénegezők, háti és egykezes kénporozógépek a legelőnyösebb gyártáron beszerezhetők

SZONTÁGH PÁL részárnyár Bpest, IX., Üllői-út 19.

Levelek és rendelések gyors és pontos elintézése miatt **TERÉNYI SAMU** cégfőnök nevére Üllői-út 19. szám alá intézendők.

Gödöllői fővonalon

tizenhat hold föld, két darabban, kastélyszerű úrilakkal, gazdasági épületekkel, gyümölcsösökkel. — Nagykáta vidékén 240 holdas jóminőségű homokbirtok, négyzetes úrilakkal, külön gazdasági lakással, gazdasági épületekkel, 15 hold szőlővel, patak mellett. **Felsőborsodban** kitűnő vidéken kétszázötvenholdas birtok úrilakkal, gazdasági épületekkel. — **Nógrádban** kétszázötvenholdas és kétszázhatvanholdas. — **Biharban** hetvenholdas. — **Tolnában** százötvenholdas birtok és ezeken kívül az ország különböző részein több kisebb-nagyobb birtok eladó.

Dr. Héray Andor

«O. F. B.» engedélyvel működő Ingatlan Irodájánál, IX., Rákos-u. 11., földsz. l.

Szövetkezeteink figyelmébe!

Elsőrendű színbőrből készült férfi, női és gyermekcipők, box- és sevrőbőrből, továbbá munkásbakancsok a legjobb minőségben a legjutányosabb napi árakon szerezhetők be a

„HANGYA” ruházati és díszműáruosztályánál.

Ezek a mi

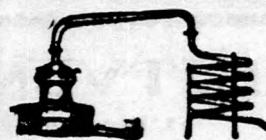
Uj Barázda Naptár 1925. évre ára 16.000 kor.
Vasárnap Naptár 1925. évre ára 12.000 kor.
Nagy Képes Családi Naptár 1925. évre ára 16.000 kor.
Nagy Képes Regélő Naptár 1925. évre ára 16.000 kor.
Falu Naptár 1925. évre ára 12.000 kor.

Magyarok!
Földművesek! Gazdák!
Kisiparosok!
Csak ezeket a naptárakat
olvassátok!

Naptáraink!

Szakorvos rendelő vér- és nemibetegek részére. Ezüst salvarsan-oltás!

Rendelés egész nap.
VII., Rákóczi-út 32 sz., I. em. 1. (Rókussal szemben.)

Máthé András
vörösréz-
árgyár
Ujpest,
Károly-u. 11. Tel. 140-06. Pálínkafőző üstöket, finomító készüléket és vörösréz mosóüstöket a legprimább kivitelben Állandóan raktáron tartok.

Legjobban az jár, aki a

„VASÁRNAP”-ban hirdet.

HARRACH OTTÓ

Ingatlanforgalmi vállalat
Budapest, Egyetem-utca 6.

Birtokok nagy számban előjegyezve, a t. gazdaságosság bizalommal forduljon hozzám, minden igényt módomban álli kielégíteni.

Eké, ekealkatrészek, boronák, kapálóékék, fűkaszálok,

marokrakó és kéveköthő aratógépek, löge-reblék, kézi-járgányosok, motoros- és gőzcséplőkészletek, szecsakavágók, répvágók, darálók, morzsolók s minden egyéb gazdasági gép és szerszám a

„HANGYA” mezőgazdasági géposztályánál szerezhetők be legjutányosabban.